حقوق حیوانات

طب چینی، بلای جان حیوانات

سپهر سلیمی

● این روزها بیماری کرونا به خبر اول دنیا تبدیل شده است. ویروسی که از محله فروش حیوانات در ووهان چین به سراسر دنیا گسترش پیدا کرده؛ مانند آنفلوانزاهای سال‌های اخیر که منشأ آنها تولید صنعتی خوک، طیور یا شتر بوده، از ابتدای امر پیش‌بینی می‌شد که این بیماری منشأ حیوانی دارد. در ابتدا گفته شد خفاش عامل اصلی سرایت کروناست ولی در نهایت معلوم شد خوردن پنگولین (مورچه‌خوار پولک‌دار) باعث ایجاد این بیماری شده است. کرونا و استفاده از یک حیوان وحشی دیگر برای درمان در طب چینی بار دیگر زخم حامیان حقوق حیوانات جهان نسبت به ویرانگری طب چینی برای حیات وحش جهان را تازه کرد.

طب سنتی چینی (Traditional Chinese medicine) یکی از قدیمی‌ترین روش‌های مراقبت و درمان در جهان است که پیشینه‌ای حدودا دوهزارساله دارد. این طب در ۱۸۰ کشور دنیا هوادارانی دارد. نکته دردآور اینکه طبق اعلام سازمان بهداشت جهانی ۸۰ درصد مردم دنیا به داروهای سنتی اعتقاد دارند. گردش مالی طب سنتی چینی سالانه ۶۰ میلیارد دلار است. ۳۶ گونه مختلف در طب چینی مورد استفاده قرار می‌گیرد که برخی از آنها جزء گونه‌های به شدت در خطر انقراض هستند.

همان‌طور که در ابتدا گفته شد یکی از حیوانات پرطرفدار در طب چینی پنگولین Pangolin است. تخمین زده می‌شود جمعیت پنگولین‌های آسیایی در ۱۰ سال گذشته تا ۸۰ درصد کاهش یافته است. در این مدت بیش از یک میلیون پنگولین شکار شده است. در بین پستانداران این حیوان در صدر فهرست گونه‌های تجارت غیرقانونی حیات وحش در جهان قرار دارد. از گوشت این حیوان در طب سنتی چینی برای درمان آسم، آرتریت و مشکلات شیردهی استفاده می‌شود. تقاضا باعث شده قیمت گوشت این حیوان از دهه ۱۹۹۰ میلادی تا الان هر کیلو از ۱۲ دلار به سه هزار دلار افزایش یابد. ببر از دیگر حیوانات مورد استفاده در طب چینی است. کاهش شدید جمعیت این حیوان در طبیعت و مخالفت‌های سازمان‌های محیط‌زیستی سبب شده که مزارع پرورش این حیوانات به وجود بیاید. گفته می‌شود فقط حدود شش هزار ببر در مزارع پرورش ببر در کشور چین وجود دارند. استخوان ببر در شربت‌هایی مورد استفاده قرار می‌گیرد که گفته می‌شود برای درمان آرتریت و مشکلات مفصلی کاربرد دارد. خرس سیاه نیز از دیگر قربانیان طب چینی است. از صفرای این حیوان برای طیف وسیعی از بیماری‌ها از جمله بیماری کبد استفاده می‌کنند.

کرگدن از جمله حیوانات در حال انقراضی است که هیچ دشمنی جز طب چینی ندارد. در صد سال گذشته جمعیت این حیوان ۹۵ درصد کاهش داشته است. در فاصله یک دهه حدود هشت‌هزارو ۳۰۰ کرگدن شکار شده‌اند. شاخ کرگدن در طب سنتی چینی برای درمان تب و تشنج کاربرد دارد و در شرق آسیا دو برابر طلا قیمت دارد. سالانه حدود ۳۷ میلیون اسب دریایی برای استفاده در طب چینی صید می‌شوند. این حیوانات بیچاره پس از خشک و مخلوط شدن با چای به صورت جوشانده برای درمان آسم، مشکلات ادراری و انزال زودرس مورد استفاده قرار می‌گیرند.

روایت ۲ خبرنگار ایرانی ساکن در کشورهای شرق دور در مواجهه با ویروس کووید ۱۹

مواجهه ژاپنی-کره‌ای با کرونا

شرق: کشورهای کره جنوبی و ژاپن هم مثل بسیاری از کشورهای دیگر دنیا این روزها با بحران ویروس کرونا دست‌به‌گریبان هستند. کره جنوبی با حدود هزارو ۳۰۰ فرد مبتلا بعد از چین رتبه رسمی دومین کشور دارای بیشترین افراد مبتلا را دارد و ژاپن هم تعداد رسمی مبتلایانش با احتساب سرنشینان کشتی تفریحی پهلوگرفته در سواحلش بیشتر از ۸۰۰ نفر اعلام شده است. اطلاع از شیوه مدیریت بحران و نوع اطلاع‌رسانی و آگاهی‌سازی افکار عمومی در این دو کشور که به نظم و برنامه‌ریزی مشهور هستند، برای ما در ایران که درگیر بحران کرونا هستیم و بعد از چین با ۱۹ کشته تا روز گذشته بیشترین تلفات را داشته‌ایم، می‌تواند مفید و آموزنده باشد. به‌همین‌خاطر از دو ایرانی ساکن این دو کشور که کارشان در ارتباط با رسانه‌هاست، خواسته‌ایم از مشاهدات و تجربیات خود در این روزها در ژاپن و کره جنوبی بنویسند. فرناز پیراسته، ساکن بوسان کره جنوبی است و در یک رادیو کره‌ای کار می‌کند و علی نورانی ساکن توکیو و خبرنگار NHK رادیو-تلویزیون ملی ژاپن است و در بخش فارسی آن مشغول به کار است. آنچه در ادامه می‌آید، روایت آنها دراین‌باره است.

کرونا در کره جنوبی

فرناز پیراسته

مسئله‌ای که باعث ورود ویروس و گسترش مبتلایان در کره جنوبی شد، هم‌زمان‌شدن شیوع این ویروس و سفر کره‌ای‌ها و بقیه ملیت‌ها از چین برای سال نو کره‌ای بود. تا روز چهارشنبه ۲۶ فوریه برابر با ۷ اسفند ۹۸ - هزارو ۲۶۱ نفر مبتلا به این ویروس و ۱۲ مورد فوت بر اثر ابتلا به کرونا در کره جنوبی تأیید شده است. اولین مورد ابتلا به ویروس، در روز ۲۰ ژانویه تأیید شد. این مورد، یک خانم ۳۵ساله چینی بوده که در شهر ووهان چین (مرکز این ویروس) زندگی می‌کرده و روز ۱۸ ژانویه با علائم درد عضله در ووهان به دکتر مراجعه کرد؛ اما تشخیص پزشک، سرماخوردگی بود. این فرد روز بعد وارد فرودگاه اینچان کره شد و در بررسی‌های فرودگاهی این شخص با تب ۳۸ درجه تشخیص داده شد و نهایتا بعد از انتقال به مراکز مرتبط، ابتلا به این ویروس رسما تأیید شد.

در پاسخ به این پرسش که دولت در این مدت چه فعالیت‌هایی انجام داده، باید بگویم جدای از بررسی‌های دقیق در فرودگاه و فرستادن هواپیمای خصوصی برای آوردن ۳۶۸ کره‌ای ساکن شهر ووهان چین، در مراکز عمومی ازجمله مدرسه‌ها و سازمان‌های مختلف، هشدارهای متعدد و آگاهی‌رسانی انجام شده و ضدعفونی‌کننده‌های دست و ماسک رایگان در بعضی جاها قرار داده شده است. یکی از دوستانم که در بیمارستان کودکان کار می‌کند، می‌گفت که هر کودکی که وارد می‌شود (که قاعدتا با علائم سرماخوردگی و آبریزش بینی می‌آیند)، مخاط بینی‌شان را تست می‌کنند. اگر نتیجه صرفا سرماخوردگی باشد، می‌توانند وارد بخش‌های مختلف بیمارستان شوند.

برای همه شهروندان کره‌ای و غیرکره‌ای هم از روزهای اول پیام هشدار روی موبایل‌ها ارسال می‌شد. اولین پیام هشدار برای من روز ۲۳ ژانویه رسید؛ یعنی سه روز بعد از تأیید اولین مورد ابتلا. بعد از آن باز پیام‌های هشدار برای مراقبت ارسال می‌شد. البته به دلیل تأیید افراد مبتلا در سئول برای ساکنان پایتخت ظاهرا خیلی بیشتر پیام‌های هشدار ارسال شده است.

تا چند روز سازمان بهداشت کره وضعیت کشور را از آبی (سطح یک) به زرد (سطح دو) از چهار سطح بحران تغییر داده است.

از تاریخ ثبت اولین مورد رسمی یعنی ۲۰ ژانویه، یک‌ماه‌و هفت روز می‌گذرد و تعداد مبتلایان به هزارو ۲۶۱ نفر و تعداد مرگ‌ومیر به ۱۲ نفر رسیده است.

تا هشت روز پیش یعنی ۱۹ ژانویه تعداد مبتلایان رسمی در کره ۴۶ مورد بود. تا این تاریخ دولت کل دانشگاه‌ها را که از اول مارس شروع می‌شوند، دو هفته به تعویق انداخت. به طور مرتب هشدارها از طریق موبایل به افراد ارسال می‌شد. همین‌طور گزارش لحظه‌ای از تعداد افراد بررسی‌شده، تعداد مبتلایان، تعداد مرگ‌ومیر و تعداد بهبودیافته‌ها به شهروندان داده می‌شد.

اولین مورد مرگ از ویروس کرونا در کره جنوبی در تاریخ ۲۰ فوریه اتفاق افتاد؛ دقیقا بعد از افزایش بحرانی تعداد مبتلایان.

اما هشت روز پیش نقطه عطفی بود در آمار مبتلایان. خانمی ۶۱ساله ساکن شهر دگو در جنوب کره و نزدیکی بوسان، از مبلغان مذهبی یک نوع فرقه خاصی از مسیحیت (شینچونجی) برای شرکت در تظاهراتی به سئول رفته و به ویروس کرونا آلوده می‌شود. با وجود تب خفیف، حاضر به انجام تست کرونا نشده؛ به این بهانه که سفر خارج از کشور نداشته. بعد از آن به شهر دگو برمی‌گردد، در یک مراسم عروسی شرکت می‌کند، به سه کلیسا می‌رود و در مراسم شرکت می‌کند و نهایتا با تب شدید مراجعه کرده و ابتلای او به ویروس تأیید می‌شود.

پس از آن روزبه‌روز بر تعداد مبتلایان اضافه شد. شهر بوسان که تا پنج روز پیش، هیچ مورد ابتلایی گزارش نشده بود حالا حدود ۵۰ مورد مبتلا آن هم همگی از طریق سفر به دگو مستقیم و غیرمستقیم گزارش شده.

اقدامات دولت در این زمینه نیز به این شرح بوده است: یکی از مهم‌ترین اقدامات ارسال پیام‌های هشدار به صورت مرتب و پس از هر اتفاق و مورد یا بررسی به ساکنان کره جنوبی است. این پیام‌ها شامل اقدامات و مراقبت‌های بهداشتی، شماره تلفن‌های مورد نیاز، دستورالعمل‌ها و مهم‌تر از همه، تعداد مبتلایان، مشخصات هرکدام از افراد مبتلا (سن، جنسیت، محل زندگی و طریقه ابتلا) و مسیرهایی که شخص در سه یا چهار روز گذشته در شهر طی کرده، به همراه ساعت. مثلا مبتلای شماره ۱۹، خانم ۵۱ساله ساکن... ابتلا از طریق کلیسای دگو، روز ۲۰ فوریه ساعت هشت صبح از ایستگاه متروی... به ایستگاه متروی... رفته. به فروشگاه... رفته و بعد با ماشین شخصی به ... رفته. تمام مسیرهایی که فرد طی کرده، به صورت پیام به افراد ارسال می‌شود و از آنها خواسته می‌شود از تردد در آن مسیرها خودداری کنند یا اگر به طور مشخص در آن محل خاص حضور داشتند، برای تست مراجعه کنند. درعین‌حال در چند سایت، آمار افراد مبتلا و مشخصات دقیق آنها و مسیرهای رفت‌وآمد آنها به طور زنده گزارش می‌شود. نقطه زرد محل‌های رفت‌وآمد در بیشتر از ۲۴ ساعت گذشته و نقاط قرمز محل‌های رفت‌وآمد در ۲۴ ساعت گذشته است.

در شهر ما بوسان نیز همه مهدکودک‌ها تا اطلاع ثانوی تعطیل شده و شروع سال تحصیلی همه مدارس که دوم مارس بوده، به دو هفته دیرتر تعویق پیدا کرده است. همچنین همه آموزشگاه‌ها، باشگاه‌ها، استخرها، کتابخانه‌ها و مکان‌های عمومی تا اطلاع ثانوی تعطیل شده است.

کرونا و شیوه ژاپنی

علی نورانی

اطلاعات و اخبار در ژاپن قوت لایموت مردم است. از اخبار هواشناسی گرفته تا حرکت قطارها، تأخیر در آنها، توفان‌های پیش‌رو، بلایای طبیعی، آماده‌سازی‌ها و تدارکات دولت و مسئولان برای مقابله با حوادث، توصیه‌های ایمنی، اقتصاد، جرائم و... . ژاپنی‌ها حتی اگر بخواهند در توکیو به جایی بروند، از روی اپلیکیشن‌های موبایلی و اینترنتی دنبال سریع‌ترین مسیر از بین تعداد زیاد خطوط مترو و اتوبوس می‌گردند. NHK، رادیو و تلویزیون عمومی ژاپن، زیر نظر دولت نیست و مستقل است و تقریبا تمام بودجه خود را از محل دریافت اشتراک ماهانه از مردم تأمین می‌کند؛ اما حالتی در ژاپن هست که من آن را «حالت بحران» می‌نامم و با هر پیشامد، رسانه ملی ژاپن وارد فاز اطلاع‌رسانی بحران می‌شود. جالب است بدانید که هرساله این حالت بحران بارها در ژاپن فعال می‌شود. این پیشامد ممکن است پیش‌بینی بارش باران شدید باشد یا گزارش لحظه‌به‌لحظه پس از زلزله، سونامی یا آتشفشان یا در موضوع اخیر، گسترش یک ویروس بیماری‌زا. ژاپنی‌ها در گزارش و مدیریت بحران‌هایی مثل زلزله و سیل تجربه زیادی دارند و استانداردهایی برای آن تدوین کرده‌اند.

اما درباره ویروس کرونا، از زمانی که شیوع این بیماری در چین، کشور همسایه ژاپن، گزارش شد، به طور روزمره تلویزیون درباره آن گزارش می‌دهد. بیشترین درصد توریست‌های ژاپن و بیشترین درصد خارجیان ساکن این کشور چینی هستند و (حتی تا امروز) روزانه چندین پرواز از چین وارد ژاپن می‌شود. آخرین واکنش‌ها و اقدامات مسئولان ژاپنی در قبال این شیوع جزء دیگری از اطلاعات تقریبا هرروزه است. درحال‌حاضر حدود ۹۰۰ مبتلا در ژاپن گزارش شده که ۱۶۴ نفر آنها در میان افراد جامعه هستند، ۶۹۱ نفر از سرنشینان یک کشتی تفریحی تحت قرنطینه بوده‌اند و ۱۴ مورد هم از کسانی هستند که از طرف دولت با هواپیما از ووهان چین بازگردانده شده‌اند. تعداد دقیق مبتلایان در هر استان هر روز و در لحظه به‌روز می‌شود.

از زمانی که یک فرد چینی پس از بازگشت از کشورش در ژاپن دچار ویروس شد، رسانه‌ها هر روز جدیدترین تعداد مبتلایان را اعلام کرده‌اند. در ابتدا رشد این رقم که کمتر از انگشتان یک دست بود، سرعت بسیار کندی داشت و گاه حتی با گذشت چندین روز فرد جدیدی به آن اضافه نمی‌شد. البته در آن روزهای اولیه شوک، ماسک در ژاپن کمیاب شد. در سایت مرکاری که بزرگ‌ترین اپ دست‌دوم‌فروشی ژاپن است، قیمت‌های نجومی برای ماسک‌های یکبارمصرف گذاشته شد؛ تاجایی‌که دولت به مرکاری هشدار داد قیمت‌های نجومی برای ماسک را حذف کند. تا امروز هم ماسک و ژل ضدعفونی تقریبا نایاب است و فقط صبح‌ها با صف‌ایستادن به هر گروه یک عدد فروخته می‌شود؛ البته اگر پیدا شود.

از ابتدا تاکنون، هر بار که یک فرد یا مورد جدید از ابتلا به ویروس مشخص می‌شد، تلویزیون و اپلیکیشن موبایلی ان‌اچ‌کِی آن را به صورت «خبر فوری» مخابره می‌کنند. یک مقام مسئول وزارت بهداشت در سطح شهر، استان یا کشور با برگزاری نشست خبری برای رسانه‌های داخلی تمام اطلاعات و جزئیاتی را که در دسترس است، اعلام می‌کند؛ مثلا اینکه کی و کجا نتیجه آزمایش او مثبت شده؟ سابقه سفر به چین را داشته یا نه؟ با چه کسانی در ارتباط بوده؟ حتی هنوز هم که تعداد مبتلایان در ژاپن به این تعداد نفر رسیده، ان‌اچ‌کی و بقیه رسانه‌ها اطلاعات دقیق آنها را منتشر می‌کنند. به جز در بخش اخبار، در مواقع بحران در صفحه اول سایت ان‌اچ‌کی یک صفحه اختصاصی ایجاد می‌شود که آخرین جزئیات حادثه را به صورت دقیق و با نقشه و نمودار اعلام می‌کند؛ مثلا در موضوع اخیر این صفحه الان سه بخش دارد: آخرین اخبار، چه کنیم؟ و مشخصات ویروس جدید. در بخش «چه کنیم؟» اطلاعات به سه دسته اطلاعات کلی، مطالب برای کسب‌وکارها و نکات مهم در زندگی روزمره تقسیم شده‌اند. نکته جالب این است که این صفحات اختصاصی، برخلاف آنچه معمولا در خبرگزاری‌های رسمی می‌بینیم، آرشیو بیانیه‌ها و مصاحبه‌های ملال‌آور و تکراری مقامات نیست؛ بلکه رویکرد آنها اطلاع‌رسانی کاملا کاربردی و بدون واسطه به مردم است. برای مثال در بخش اطلاعات کلی پرسش‌های متداول پاسخ داده شده است؛ مثل آمار تلفات در گروه‌های سنی مختلف. در بخش کسب‌وکارها نوشته شده که برای بازدید یا جلسه در شرکت‌ها چه کنیم و تا حد ممکن از ویدئوکنفرانس استفاده کنیم یا اینکه اتحادیه تاکسی‌رانی توصیه کرده تاکسی‌ها شیشه‌ها را زیاد باز بگذارند تا هوای تازه در خودرو جریان داشته باشد یا اینکه مردم در محیط کار چه اقداماتی انجام دهند. در بخش اطلاعات روزمره هم ویدئوهایی مثل نحوه صحیح شستن دست‌ها یا مطالبی برای پیشگیری از ابتلا به ویروس آمده است.

نگاهی به خبرهای منتشرشده در ان‌اچ‌کی درباره ویروس نشان می‌دهد که ژاپن هم در مقابله با این ویروس خالی از خطا نبوده است. اینجا هم خطا در سطح دولتی یا شخصی اتفاق می‌افتد؛ اما رسانه‌های عمومی و خصوصی از گزارش آنها دریغ نمی‌کنند.

یکی از موارد خاص در ژاپن این بود که حدود ۲۰ روز پیش مشخص شد یکی از سرنشینان هنگ‌کنگی یک کشتی تفریحی با سه‌هزارو ۷۰۰ مسافر و خدمه بعد از پیاده‌شدن از آن مبتلا به ویروس کرونا بوده. ژاپن بلافاصله کل کشتی و خدمه آن را روی آب قرنطینه کرد. کشتی تا چند روز حتی اجازه پهلوگرفتن در بندر یوکوهاما را نداشت.

ادامه در صفحه ۱۳

نگاه

کاهش زمان اجرای طرح ترافیک در پی کنترل شیوع کرونا

● **ایسنا:** مدیر واحد ساماندهی محدوده‌ها و طرح‌های ترافیکی شهرداری تهران از تغییر زمان اجرای طرح ترافیک و آلودگی هوا در پی کنترل شیوع کرونا خبر داد. عمار سعیدیان‌فر با اشاره به جلسه دیروز شورای عالی ترافیک گفت: در پی کنترل شیوع کرونا و با توجه به درخواست عمومی برای استفاده از وسایل نقلیه شخصی و پرهیز از حضور در محیط‌های با تجمع بالا، شورای ترافیک تصویب کرد که طرح ترافیک و آلودگی هوا از شنبه تا آخر هفته آینده از ساعت ۸ صبح تا ۱۷ بعدازظهر باشد. وی افزود: پیش از این زمان اجرای طرح ترافیک و آلودگی هوا ۶:۳۰ تا ۱۸ در نیمه دوم سال بود که حالا با تصویب شورای عالی ترافیک زمان اتمام یک ساعت زودتر و زمان آغاز نیز یک‌ساعت‌ونیم دیرتر خواهد بود.

وزارت بهداشت تعطیلی مدارس را اعلام می‌کند

● وزیر آموزش‌وپرورش در واکنش به اخباری درخصوص تعطیلی مدارس اظهار کرد: در صورت لزوم و اعلام وزارت بهداشت ممکن است در برخی مناطق تعطیلی مدارس اجرائی شود و در آموزش و پرورش در درجه اول مأموریت داریم که آگاهی‌های لازم را به دانش‌آموزان بدهیم و مدارس را مجهز کنیم. حاجی‌میرزایی با اشاره به تعطیلی مدارس برای پیشگیری و کنترل ویروس کرونا، اظهار کرد: روش‌های آموزش مجازی را طراحی کرده‌ایم و آمادگی خودمان را به سرعت بالا می‌بریم تا اگر مدارس در برخی مناطق ناگزیر شدند به دستور وزارت بهداشت تعطیلات طولانی‌تری داشته باشند، دانش‌آموزان از آموزش محروم نمانند. وی افزود: پله به پله همراه با بررسی‌ها و تصمیم‌گیری‌های وزارت بهداشت پیش می‌رویم و در هر مرحله تصمیم خواهیم گرفت که مدرسه‌ها در کدام شهرها برای دانش‌آموزان خطری دارند یا ندارند. گزینه تعطیلی بلندمدت به هرحال روی میز است و در صورت لزوم و اعلام وزارت بهداشت ممکن است در برخی مناطق اجرائی شود. وی با بیان اینکه هنوز نمی‌دانیم قلمروی این پدیده کجاست و نمی‌دانیم چه افرادی و در چه سطحی مبتلا شده‌اند، خاطرنشان کرد: مجموعه وزارت بهداشت تمام تلاشش را می‌کند تا کنترل‌های لازم را داشته باشد و خدمات لازم را ارائه کند. ما در آموزش و پرورش در درجه اول مأموریت داریم که آگاهی‌های لازم را به دانش‌آموزان بدهیم و موظفیم مدارس را مجهز کنیم. حاجی‌میرزایی با بیان اینکه در هیئت دولت گزارشی دادم و تصویب شد تا اعتباری در اختیار آموزش و پرورش قرار بگیرد، اظهار کرد: برای تجهیز مدارس امکانات بهداشتی مورد نیازشان از طریق سرانه بهداشتی هر دانش‌آموز تأمین می‌شود و در مورد تعطیلی هم مردم مطمئن باشند متناسب با سیاست‌هایی که وزارت بهداشت اعلام کند، هر زمانی احساس کند جایی برای سلامت افراد خطرناک است، قطعا سلامت بچه‌ها برای ما از هر چیزی مهم‌تر است. آموزش مهم است اما سلامت‌شان مهم‌تر است. وی تأکید کرد: مردم مطمئن باشند تشخیص اینکه کجا لازم است مدرسه تعطیل شود، بر اساس تصمیم دولت بر عهده وزارت بهداشت است تا هرجایی که احساس خطر کرد وارد عمل شود. به محض اینکه اعلام شود ما هم اعلام خواهیم کرد و مدارس را تعطیل می‌کنیم. اگر هم حس شد خطری بچه‌ها را تهدید نمی‌کند، ما تلاش‌مان این است که محیط مناسب‌تری را در خود مدرسه برای بچه‌ها فراهم کنیم.

جدول ۳۶۱۸ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- کنایه از انجام‌دادن کار بیهوده است ۲- هیئت دولت- از پرندگان شناگر- به کمر می‌بندند ۳- آماس- اسباب نواختن ویلن- حقیقی و واقعی ۴- قوم سفیدپوست بومی اروپای شرقی- میز پایه کوتاه- یازده ۵- آکنده و سرشار- حیله‌گر- چک مسافرتی ۶- شیپور گوش میانی- الهه عشق در اساطیر یونان- فیلمی ساخته استیون اسپیلبرگ ۷- ام‌الخبائث- گوسفند جنگی- تقاضای کناره‌گیری از شغل ۸- شکافتن قبر- آراستن ناخن‌ها- خمارآلود ۹- آزاردهنده و غم‌انگیز- ترس و وحشت- ماهی کنسروی ۱۰- بنیان‌گذار- غیر از مورد قبلی- چاهک کف حوض ۱۱- تریاک- میزان اهمیت- هم‌بازی هاردی ۱۲- نیمی از دنیا!- شب پیش‌رو- سازمان تبهکاری ایتالیا ۱۳- روان‌شدن دستگاه‌ها و قطعات موتور خودروهای نو- دیسک فشرده- عدل و انصاف ۱۴- حیرت‌زده- امانتداران- تحمیلی ۱۵- کتاب پرفروش جف کینی که با استقبال بی‌نظیر نوجوانان جهان روبه‌رو شد.

عمودی:

۱- سازمان همکاری اقتصادی- پناهگاه- میوه‌ای روغنی ۲- اجازه- شهر مرقد طفلان مسلم- موسیقی‌دان آلمانی قرن نوزدهم با اپرت‌های معروف ۳- بیماری مشترک انسان و دام- قابل اجرا و ممکن- دومین حرف الفبای یونانی ۴- جانشین او- بر مرکب‌نشسته- ظرف نوشیدن مایعات ۵- نایب‌السلطنه- بلند و رفیع- مرطوب ۶- مقبره‌های عظیم فراعنه مصر باستان- چاقوی آشپزخانه- نامی دخترانه ۷- گوزن مینیاتوری گیلان- پیدا نمی‌شود- یادداشت ۸- علف خشک- سلمانی- شمشیر دفاعی ژاپنی ۹- مایه اذیت و آزار دیگران- اسباب‌بازی دختران- حماسی ۱۰- نشانی- چهارپا- با طراوت ۱۱- نمایندگی- درختی بلند و خودرو- مجمع‌الجزایری در اقیانوس کبیر ۱۲- شهر باستانی بوشهر- جزیره‌ای در اندونزی- صدای گوسفند ۱۳- سرزمین هموار که حصاری کوهستانی آن را فرا گرفته است- روزها- حامی ۱۴- اصطلاحی در بوکس- پوشاننده- زمین ۱۵- شب‌های عرب- کاهل- خون‌بها.

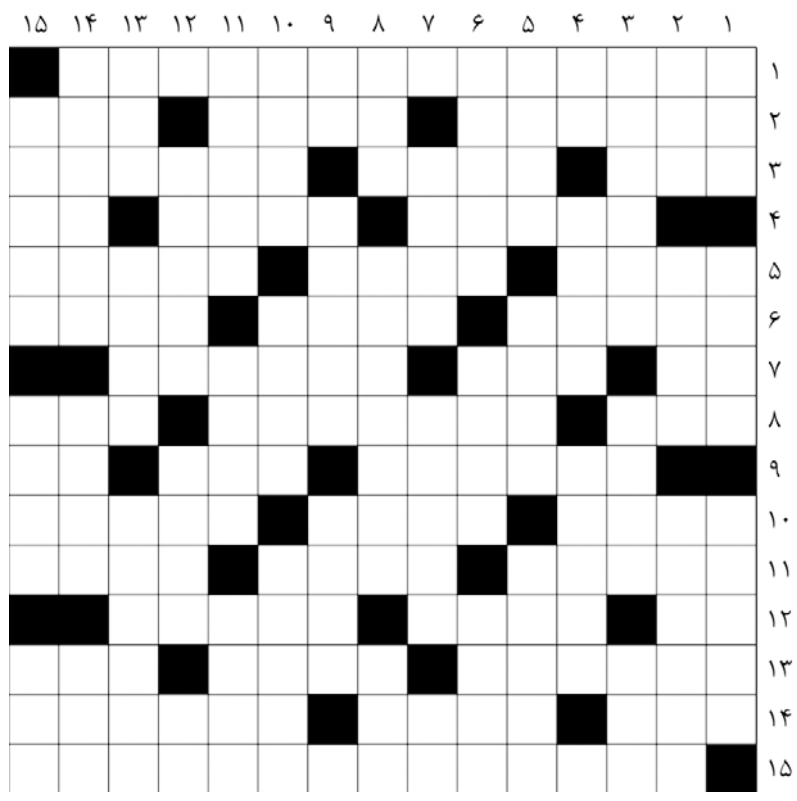

حل سودوکو سخت

۵	۹	۲	۴	۶	۸	۱	۷	۳
۶	۳	۴	۷	۵	۱	۹	۸	۲
۷	۸	۱	۲	۳	۹	۵	۴	۶
۱	۵	۳	۸	۹	۷	۶	۲	۴
۴	۲	۷	۵	۱	۶	۸	۳	۹
۸	۶	۹	۳	۴	۲	۷	۱	۵
۲	۷	۵	۶	۸	۳	۴	۹	۱
۳	۱	۶	۹	۷	۴	۲	۵	۸
۹	۴	۸	۱	۲	۵	۳	۶	۷

حل سودوکو ۲۶۱۳

۷	۵	۶	۹	۳	۸	۱	۲	۴
۸	۲	۴	۷	۱	۵	۶	۳	۹
۹	۳	۱	۶	۲	۴	۸	۷	۵
۲	۹	۳	۵	۷	۶	۴	۱	۸
۶	۷	۸	۱	۴	۳	۵	۹	۲
۴	۱	۵	۸	۹	۲	۷	۶	۳
۵	۶	۷	۳	۸	۹	۲	۴	۱
۱	۴	۹	۲	۵	۷	۳	۸	۶
۳	۸	۲	۴	۶	۱	۹	۵	۷

جدول ۳۶۱۷

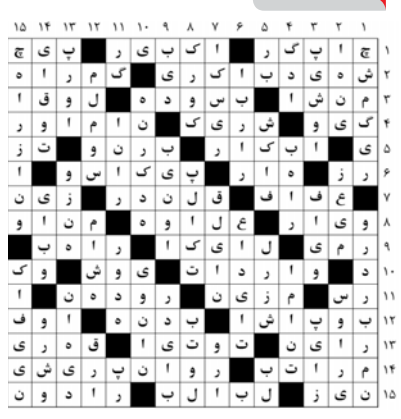

سودوکو سخت ۲۶۱۴

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

			۲					۱
	۷		۵			۹	۲	
		۹		۷			۳	
	۹					۶		
۷		۶	۸		۵	۲		۴
		۱					۸	
	۶			۵		۱		
	۲	۸			۷		۵	
۴					۹			

سودوکو ساده ۲۶۱۴

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۷		۶		۳	۹			
				۴			۵	
۴		۹	۵	۱	۷		۸	
		۷			۶		۱	
۶	۹	۲				۸	۳	۷
	۱		۷			۲		
	۶		۲	۸	۱	۴		۳
	۸			۷				
			۴	۶		۵		۸